

BAJAI HIRLAP

POLITIKAI LAP.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetések és hirdetések Kazal József könyvnyom-
dájában vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:

NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fl. Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Előre!

Irta: TELEGDY JÓZSEF orsz. képv.

Midőn az örökké emlékezetes 1914. július hónapjának utolsó napjaiban megszólaltak a háboru harsonái, szárnyaikat csattogtatták a halál angyalai és örökzöld babérkoszorukat kezdték fonogatni az égi tündérek; csodálatos kép tárult elénk!

Egy csapásra megszűnt a viszály széles e hazában, ős királyunk és vezetőinek hívó és lelkesítő szava visszhangra talált a népek szívében; a szó szoros értelmében vallás- és nemzetiségi különbség nélkül mint egy állam lakossága ujjongva és dalolva felboklítottva vonult a sereg, az itthonmaradottak áldása, asszonyaink ölelése által kísérve a harcba.

Nem volt egy ember, aki zugolodott volna a háboru réme miatt; nem volt egy hang, amely kifogást emelt volna az „ultima ráció“ bekövetkezése ellen, tudta mindenki, hogy ennek az összeütközésnek be kellett következnie és az ezeréves Magyarország lét és nemlét kérdése forog kockán. Egy csodálatos nagy látkör nyilatkozott meg a legegyszerűbb ember elméjében is — és mert az ország minden lakója át volt hatva annak tudatától, hogy nekünk győznünk kell, a győzelem hite vitte fiainkat a harcmezőre.

És következett az immár nyolc hónap óta tartó olyan küzdelem, amelyet a világ még nem látott s ebben a páratlan küzdelemben, mind távolabb világrészekben hangzik a magyarnak dicsősége.

A lenézett, lekicsinyelt, szalmalánggal vádolt, pártoskodó, több nemzetiségből összetákolt kis nemzetnek vázolt zagyvalék — mint egységes hős és hatalmas államalkotás áll a bámuló világ előtt.

A hosszú harc változatai, a rettentés tulerő, a nagy vérvesztés, melyet el kellett szenvednünk, az időjárás viszontagságai nem törték meg hadaink erejét, ma is, midőn az Isten

áldotta tavasz hevitő napsugarai bontakoznak ki az ég boltozatán és öntenek új erőt kemény harcosaink szívébe, mint egy ércfal áll a hadsereg határainkon és azon túl, készek ma is vérük hullásával megvédeni a magyar földet, új és új seregek nőnek ki a földből és sietnek kilölni az ércfal hézagait és kivívni segíteni a végső győzelmet.

De nemcsak harcba vonult hőseink, az itthonmaradott öregeink és asszonyaink — csodálatosan hazafias áldozatkészséggel teljesítik kötelességüket. Az az áldozatkészség, mellyel mindenki járul a jótékonyaság oltárához, az a megadás, mellyel mindenki zugolódás nélkül viseli a rája rótt terheket és veszteségeket — asszonyaink anyagi jósága, mellyel elárasztják a szenvedőket és telejesítik Istentől rendelt saját hivatásukat, mind ez hozzájárul ahhoz, hogy ma is hosszú megpróbáltatások után, a győzelem biztos reményével harcolnak fiaink.

És ennek a lélekemelő hangulatnak, mely mintegy megénekelendő hősköltemény bontakozik ki a világ előtt, egyik legszebb szakasza szóljon majd a magyar sajtóról; mert amit ők cselekedtek, a hangulat, a készültség, a közgazdaság, a humanitás érdekében, azt prózai szavakban kifejezni nem lehet, hiszem és reményelem, meg fogják ők is kapni az elismerés palmáját s a magyar történelem nem fog megfélemedezni róluk, midőn ércablára vési az eseményeket.

A legragyogóbb képnek is vannak olyan színfoltjai, melyek tüzetes és hosszas szemlélet után tűnnek csak elő és mulólag, zavarólag hatnak, ugyanugy annak a titáni küzdelemnek is, melyet a magyar harctéren és itthon folytat, vannak ilyen folytatjai, ezek azok az élősdiak, akik a zavarosban halásznak és megkárosítják édes hazájukat — és vannak gyászmagyarkái, akik mindenféle ürügy vonják ki magukat a harcból — de aminthogy hőseink és itthonmaradt

becsületes munkásaink meg fogják kapni, még késő unokáink dicsőítő dalaiban is, az őket megillető elismerést, úgy ezek a zsebrákok, félkéz kalmárok és gyászmagyarkák nagyon fognak csalódnni, ha azt hiszik, hogy a dicsőséges hadjárat után ők is vele usznak az árral. Nem! Ők csalódnni fognak.

Az erős, küzdő, szenvedő, áldozó nemzet ki fogja őket lökni a testéből s ha a ragyogó kép eme csunya kis foltjára reá mutatok ezt csak azért teszem, hogy felszólítsam őket, hogy térjenek meg, még nem késő! Az arra való menjenek a harctérre, az igazan oda nem való menjenek a becsületes munka útjára. Mert ha ezt nem teszik, bizony mondom, hazatérő hőseink, ősi szokás szerint le fogják vágni a fülüket és reájuk sűtik az őket megillető bélyeget.

Hála az égnek, ez a zavaró színfolt nem homályosíthatja el azt a ragyogó látványt, melyet nemzetünk hősi viselkedése elibünk tár és ennek a viselkedésnek lankadni nem szabad, a munka nagyobb és sokkal nehezebb része el van ugyan már végezve, de még igen nagy feladatok várnak reánk, immár erősen megviselt idegeinket újra meg újra meg kell edzeni és én megvagyok arról győződve, hogy seregeink, úgy mint eddig, továbbra is megkapják hazulról a támogatást és bátorítást ezentul is csodákat fognak mivelui.

Ne sajnáljunk dolgozni, ne sajnáljunk nélkülözni, ne sajnáljunk meg lelkiesíteni és bizakodni!

Forduljunk Istenhez ő megadja hozzá az erőt.

Dicső nemzetem bátran előre! A bátraké a diadal!

— Pályázat az újvidéki polgármesteri állásra. A dr. Demetrovits Vladimir halálával megüresedett újvidéki polgármesteri állásra meghirdették a pályázatot; a kérvények benyújtásának határideje április 20-án délelőtt 12 órakor jár le.

Békéről beszélnek.

A mámoros és harci kedvű, nemzetiszínű augusztus mily régen elmúlt már! Elmúlt azóta egy reménnyel, bizalommal, kinzó nyugtalanságokkal, minden érzésekkel változó ősz, egy piros, véres dicsőséggel, fekete gyászal teli tél és tavaszra a béke vágya rügyezett ki az emberek lelkében. Az az óriási papirrengeteg, amit világsajtónak hívnak, megmozdult és először közölte az egymással harcban emberekkel az otthonlávók vágyát a béke után. Minden országban békehírek röpködnek a levegőben a javában dúló harcok fölött. A messzi Amerika munkásai megmozdultak és a béke őszinte közvetítését követelték az Államoktól, szemben a kapitalistákkal kik Európa szerencsétlenségéből véres üzletet csinálnak maguknak. A pápa szelíd üzenetét is most viszik haza Amerika követői. Békéről beszél az angol sajtónak az a része is, mely nem a Kitcheneret és Chuchilleket tartja az emberiség legnagyobb boldogítóinak, óvatosan és féltékeny megzúzóval az orosz sajtó is a legszerencsétlenebb nép milliói nevében és a francia kamarában ejtették ki legelőször a béke nevét egy interpellációban, melyet Delcasséhoz intézett a nép egyik képviselője. És nálunk is, mialatt kemény harcokban érlelődnek az események az ország határain és mialatt újabb és újabb tömegek vonatnak be a küzdelembe, mintha örök harc lenne a sorsunk, nálunk is, mint mindenütt, csöndesen és aggódva, reménykedve és mégis hitetlenül suttoják az emberek: vajjon eljön-e?

S mialatt egy egész világ várja eljövételét és szomjazza vigaszát, ezalatt végzetes és kiismerhetetlen hatalmak sorozják az emberiséget újabb és szörnyűbb megpróbáltatások felé. Ebből a szörnyű és végzetes Khaosz-ból mintha nem volna kivetető út: és mint egy szegény, beteg gyermek, fázósan és dideregve és csüggedten áll a Béke a véres zivatarban.

Major Károly kir. ítéltáblai bíró.

Az elmúlt héten köztudomásra jutott és a hivatalos lap vasárnapi száma megerősíti, hogy a király Major Károly járásbírónak, a bajai járásbírók kiváló képzettségű, kitűnő vezetőjének a kir. ítéltáblai bírói címet és jelleget adományozta.

A királyi kitüntetés, amelynek a köztisztviselőnek örvendő kir. járásbíró osztályosa lett, nemcsak a kitüntetett járásbíró barátai és ismerősei körében, hanem a város társadalmának széles rétegében is örömet és meglepetést keltett, mivel a királyi kitüntetés érdemes férfinnak értékes munkásságát honorálta. Adminisztratív tehetsége a bajai kir. járásbíróskodást az ország legjobban adminisztrált járásbíróskodásának első közé emelte. Mint bíró: ideális bíró, akinek tárgyalásai egyenesen mintaszertűek és akinek lelki örömet, lelki gyönyörűséget nyújt: az anyagi igazság felderítése és annak a jogterén való humanus alkalmazása.

Ezen kválitászai szerezték meg egyéniségének a bírói és ügyvédi kar, egy a jogkereső közönség osztatlan simpáthiáját, valamint polgártársainak bizalmát, akik őt ismételtelen város atyjának választották meg.

Az új táblabírói kitüntetés alkalmából számosan üdvözölték, akikhez üdvözlésünkkel mi is csatlakozunk azon kívánatunk kapcsán, hogy királyi kitüntetés legyen forrása számtalan örömnapijának és fehérlő boldogságának.

H I R E K.

— **Purgly Sándor dr. főispán nyilatkozik az ujvidéki járásban tett utjáról.** A Szabadmegjelenő Bácsmegeyei Napló legutóbbi számában közlést tesz azt a beszélgetést, amelyet nevezett lap munkatársa Purgly Sándor dr. Bácsmegeye főispánjával folytatott. A főispán a következőket mondta utjáról a Bácsmegeyei Napló munkatársának:

— Az ujvidéki járásban megvizsgáltam a főszolgabírói hivatalát, megtekintettem az Arme- és Etappen-kommandókat s értekeztem a vezértörzsorvossal és dr. Miskolczy Imre egészségügyi miniszteri biztossal; a járások közegészségügyi állapotairól is meggyőződést szereztem. Járványok, betegségek nincsenek, a közegészségügy kielégítő. Néhány helyen hiányokat tapasztaltam, de azonnal orvosolták. Intézkedtem, hogy a rekvirált fogatok tulajdonosai hamarosan penzükhöz jussanak és hogy ne csak a hadbavonultak, hanem a hadiszolgálatra berendelték hátramaradtjainak ellátásáról is gondoskodják a község, hogy az itthonmaradt munkaképes segélyezettek munkához juttassák, mert különben a segélyt kell megvonni tőlük. A három járásban a vetőmag meg van, nem lesz bevetetlen föld és munkahiány sincs.

— Ezenkívül a rekvirálási ügyeket vizsgáltam felül s intézkedtem, hogy a közéletmezés dolgában a szükséglet meglegyen s ellátásra szorultak liszthez jussanak. Vetőmag ezekben a járásokban van, de a liszt az nagyon kevés.

— **A belügyminiszter Szabó Sámuel ár. ülnököt anyakönyvvezetővé kinevezte,** Erdélyi Gyula h. polgármestert pedig az anyakönyvvezetői teendői ellátása alól felmentette.

— **Kitüntetés.** Dr. Flórián Géza ügyvéd, tűzérzész és galíciai harcokban tanúsított bátor és körültekintő magatartásáért a bronz vitézségi érmet kapta.

— **Ahol visszavontak a piaci ármegállapítást.** Nagykanizsa piacán a maximális piaci árak hatósági megállapítása csődött mondott. A jó falusiak ugyanis kijelentették, hogy tojást, turót, burgonyát stb. nem hoznak többé a kanizsai piacra, mert a hatóság által megállapított áron otthon is el tudják adni a messziről jövő ugynököknek. A környékbeli termelők be is váltották fenyegetésüket s mióta a hatósági ármegállapítás életbe lépett, több nélkülözhetetlen élelmickekben óriási hiány állt be. A hatóság végre hogy a nagykanizsai fogyasztók, különösen az ünnepekre hiányt ne szenvedjenek, a maximális piaci árakra vonatkozó rendeletet további intézkedésig visszavonta. Csúpan a tejet nem szabad tovább sem 28 fillérenél magasabb árnál mérni.

— **Ötven koronát adott egy pár libáért.** Ujvidéken, a legutóbbi hetivásáron történt az eset, hogy egy pár libát az előtte alkuvóknak elibe vágva, minden alku nélküli 55 koronát adott egy kofának. Az ujvidéki közönség ezen annyira megbotránkozott, hogy a „gazdag” nacsága ellen, kinek a háboru állítólag „hozott” sok libáralót, a rendőrségnél feljelentést adtak be. Nem a kofát kérik megbüntetni, mert az úgy adja az árúját, amint a fejébe ölébe dobják a pénzt, hanem azt kívánják megbüntetni, aki felcsapja a piaci árakat.

— **Lóispotály Baján.** A hadvezetőség elhatározta, hogy Baján 1000 lóra ispotályt állít fel. Evégből katonai bizottság járt tegnap városunkban, amely a lóispotály helyiségeül a Dunaparton fekvő Kőszegi-féle épületet jelölte ki.

— **A szerbek repülőgépei.** A szerb hadsereg már régebben kapott néhány repülőgépet az angoloktól és a franciáktól Szalonikin át. Tekintettel arra, hogy Ujvidék városa nagyon közel van a szerb határhoz, a petervári várparancsnokság — minden elképzelhető eshetőségre számítva — hirdetés útján figyelmeztette Ujvidék város lakosságát, hogy éjjel, amikor a repülőgépek világszerte mindenütt támadni szoktak, megfelelő jeladásra sötétítsék el a lakásaikat és csak a külső világosságtól elzárt helyiségekben szabad petróleum lámpát, vagy gyertyát gyújtani. Aggodalomra nincsen ok — így szól a hirdetés, — mivel a veszély elhárítására minden katonai intézkedés megtörtént, úgy hogy veszély nincs. Háboruban minden eshetőségre el kell készülni, megmielőtt a veszély itt van, védekezni kell ellene Ujvidék józan gondolkodású közönsége mindenbe veszi majd a város bölcs és előrelátó figyelmes intézkedését. Ezért teljes megnyugvással néz a jövő elé.

— **Adomány.** Bodrogi Gyula kir. közjegyző, a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére április hó első felére lefizetett 15 koronát.

— **A Vörös Kereszt Kórház új főorvosa.** Dr. Klausner ezredorvost, a Vöröskereszt kórház főorvosát saját kérelmére Szabadkára helyezték. Helyébe dr. Sandauer Ignác ezredorvos került a szabadkai csapatkórházból. Dr. Sandauer lengyel származású; Szabadkán sokra becsülték működését és beteget annyira szerették, hogy deputációban kérték maradásra. A bajai Vöröskereszt kórház kiváló és értékes erőt nyert az új ezredorvosban.

— **Sebesültek érkezése.** Ma reggel 330 sebesült érkezett városunkba. A sebesültek majdnem mind résztvettek a legutóbbi nagy Kárpáti harcokban és csehországi megfigyelő kórházakból bocsátattak tovább.

— **Halálozás.** Michitsch István magánzó, a bajai kereskedők Nesztora f. hó 13-án 81 éves korában elhunyt. Széles látókörével, intelligenciájával és nagy szakképzettségével virágzóvá fejlesztette bajai üzletét, amelytől hajlott korában megvált és azóta minden idejét a Bajai Takarékpénztárnak szentelte, amelynek egyik legbuzgóbb tagja volt. Évek során át a törvényhatósági bizottságnak tagja és a szabadelví, illetve a nemzeti munkapártnak mindvégig rendíthetetlen híve volt. Halálát előkelő család gyászolja. **Temetése** f. hó 15-én d. u. 5 órakor lesz.

— **A vak katonáknak.** Vettük és készségesen közreadjuk a hozzánk érkezett következő levelet:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Sziveskedjék becses lapjában a "Megvakult katonák" számára összegyűlt adomány nyugtázni, — mely a mellékelt szelvény szerint az "Est" szerkesztőségének elküldött. — Egyszermind kérem a megindult gyűjtést tovább folytatni.

Müller József földbirtokos 13 K Szilárdly állatorvos 12 K Gaál Ferenc 10 K Szegő főhadnagy, Kocsis tábori lelkész 6—6 K Ring főhadnagy, dr. Potor, Sterner főhadnagy, dr. Csihás Imre, Fischer Béla 5—5 K Győri Ödön 3 K Kavalla obervelwalter, Simonovits Andor, dr. Gere, Derra főhadnagy, Sirotek főhadnagy, N. N., Kazal József, dr. Dely István, Adolf Kolbeck oberofficial, dr. Frankl 2—2 K Straka ezredorvos, Horty önkéntes, N. N. (olvashatatlan aláírás) Bogovich Béla, Stegner, G. Müller Paula Müller 1—1 K. Összesen 102 korona.

Tisztelettel
Dr. PÓTOR SANDOR
népfelkelő orvos.

A háboruban megvakult katonák részére a szépen megindult adományok gyűjtésének folytatását lapunk kiadóhivatala hazafiassal készséggel elvállalja, miért is felkéri Baja város nemesszivű közönségét, hogy a valóban hazafiassal célt szolgáló hivatott adományát lapunk kiadóhivatalához beküldeni sziveskedjék, amely az összegyűjtött adományokat időközönként az "Est" szerkesztőségéhez eljuttatja, és az adományok beküldéséről a nyilvánosság előtt beszámol.

— **Eskütel.** Dr. Rimler János városi tiszteletbeli főjegyző a városi tanács előtt, amely őt hivatali szolgálatra behívta, a hivatalos esküt letette.

17—50-ig. Erdélyi Gyula h. polgármester tegnap hirdményt bocsátotta ki, mely szerint a 72186/20. b. 1915. számú honv. min. rendelet alapján felhívhatnak mindazok akik 1896—1873. években születtek és a mozgósítás elrendelése óta tartott népfelkelő be-mutató szemléken alkalmatlanoknak minősítettek, valamint ezeken kívül mindazok a 17—50 év közötti életkorban levő katonai nem képezett B) alosztályú népfelkelők, akik Baja város területén laknak, hogy hadiszolgáltatásra leendő nyilvántartásba vétel céljából Baja th. város katonaiügyi hivatalában (a városháza I. emelet 13. sz.) azonnal, de legkésőbb 1915. április 20-ig jelentkezzenek. Felhívhatnak egyben azok, akik már valamely hadi munkára vezényelve voltak, de hazabocsáttattak, — a hazaérkezés idejét — szintén jelentsék be.

Főmunkatársak:

DEZSŐ ALAJOS és Dr. BERNHART SÁNDOR.

Csinos kivitelű

névjegyek

rendelhetők

∴ lapunk kiadóhivatalában. ∴

5332/1915. kig. szám.

Hirdetmény.

Baja város ügyosztálya 30 napra azaz 1915. évi április 14-től május 14-ig közhírré teszi a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság-nak 2644/1914. III. szám alatt kiadott 1913. évi adókiegyenlítési jegyzéket azzal, hogy az abban felsorolt egyének fenti határidő alatt felelősséggel élhetnek.

Baja, 1915. évi április hó 9-én.

ERDÉLYI h. polgármester.

1905/1915. kapt. szám.

Hirdetmény.

A kormánybiztos 415/1915. K. B. számú alatt a következő rendeletet intézte Baja város rendőrfőkapitányi hivatalához:

Tudomásvétel s további megfelelő eljárás céljából az alábbiakban közlöm a főhadtáparancsnokság mellé rendelt m. kir. kormánybiztosnak 1558/1915. K. B. számú alatt hozzám intézet átiratát.

A cs. és kir. Balkánhaderő parancsnokságának folyó évi március hó 12-én 8374. számú alatt kelt átirata szerint Horvát-Szlavonországokban, továbbá Baranya, Bács-Bodrog, Torontal, Temes és Krassó-Szörény vármegyékben a fényképezési ipar, valamint az amatőr fényképezés polgári egyének által csakis a műterekben s az egyes községek, városokon belül van megengedve, de katonailag fontos objektumok vagy tárgyak kizárásával.

Erőditett helyeken fényképezni, nemkülönben erőditési létesítményeket lefényképezni kivétel nélkül tilos.

Miről a város közönségét tudomásvétel és mihez tartás végett értesitem.

Baja, 1915. évi március hó 24-én.

Dr. MOLNÁR M. s. k. rendőrfőkapitány.

2029/1915. kapt. szám.

Hirdetmény.

Hivatkozással a m. kir. miniszteriumnak a rézgalic készleten és a perenospora viticola vagy más növényi gombabetegség ellen használt egyéb réztartalmú védekezőszerek készleteinek bejelentését elrendelő folyó évi

március hó 25-én kelt 1058/1915. M. E. számú magas rendeletére értesitem a város közönségét, hogy az ehhez szükséges úrlapokat a rendőrfőkapitányság kiadóhivatalában átveheti.

Baja, 1915. évi április hó 2-án.

Dr. MOLNÁR M. s. k. rendőrfőkapitány.

2006/1915. kapt. szám.

Hirdetmény.

Utalással a m. kir. miniszteriumnak folyó évi március hó 25-én kelt 1031/1915. M. E. számra vonatkozó rendeletre értesitem a város közönségét, hogy a nyers gummi és a géperejű járművek (automobilok) részére szolgáló gummiabricsok készleteinek összeírására a bejelentésre szolgáló lapok 3 napon belül, leendő kitöltés céljából hivatalomban átveendő.

Baja, 1915. évi március hó 30-án.

Dr. MOLNÁR M. s. k. rendőrfőkapitány.

EREDETI AMERIKAI

TENGERI ÜLTETŐGÉPET

automatikus négyzetültető-
készülékkel azonnal szállít

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyáranak

∴ Vezérügynöksége. ∴

Budapest, Vilmos császár-ut 32 szám.

Keresek

husmentes (vegetáriánus

hazi

ebédkosztot.

Ajánlatok kéretnek

a „Bajai Hirlap” kiadóhivatalába.

ÉRTESÍTEM

a zongorák iránt érdeklődő mélyen tisztelt közönséget, hogy

HAAS MIKSA UR

ZONGORA-

≡ pianino- és cimbalom-raktára ≡

tulajdonomba ment át s az igen előnyös vételnél fogva e hangszereket oly olcsó áron bocsájtom áruba, mint aminőért zongorát, pianinot nem árusítottak még soha.

E hangszereket esetleg bérbe is kiadom.

Kérem az érdeklődők szives támogatását s vagyok tisztelettel

ifj. Wagner Antal.

9868. szám.

kig. 1915.

HIRDETMÉNY.

Baja város lakossága közlelmezésére a földmivelésügyi m. ki. miniszter ur által a kulai járásból kiutalt 1000 métermázsa buzából eddig átvett **700 métermázsa** buzából örlendő **liszt** a m. kir. miniszteriumnak folyó évi március hó 30-án 1113|1915. M. E. szám alatt kelt rendelete értelmében ehhez keverendő tengeri lisztmennyiség kiosztására vonatkozó

hatósági utalványok a legkiterjedtebb módon közze-

teendő részletes tájékoztató hirdetmények szerint

f. évi ápr. 20. és 21. napján

lesznek az erre igényt tartó összes lakosság részére kiosztva a városházánál az **összes városrészekre nézve külön-külön megállapított órákban.**

Figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy a liszt kiosztáshoz szükséges adatokat tartalmazó s az egyes családfők részére lakásukon kézbesítendő **bejelentő lapokat** a hirdetményileg kitűzött időben szabályszerűen kitöltve és aláírva a liszt utalványok ellenében adják át, mert ily bejelentő lapok átadása nélkül liszt utalványok senki részére kiadva **nem** lesznek.

Baja, 1915. évi április hó 14.

ERDÉLYI GYULA
h. polgármester.